

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Hokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volilni shodi.

Betvo pravic terja slov. ljudstvo za se a še to malo, kar jih terja, nič ne more doseči. Čedalje bolj se vidi, da jih še tudi ne prejme tako k malu. Na eni strani je le malo dobre volje dati mu jih, na drugi pa vzdiguje, ne več mržnja, ampak sovraštvo svojo glavo zoper slov. ljudstvo.

Neka drhal, ne moremo več reči, nasprotnikov, ampak ljutih divjakov vihti sedaj meč zoper vse, kar je slovansko in še posebej zoper ubogo slov. ljudstvo. Drugi, pošteniši nasprotniki pa so zlezli za hrbtišče te drhali ter dejo sami tiho, če jih tudi brca ona s kopiti in s parklji, da se Bog usmili.

Kar ta drhal, ki se večji del sestavlja le iz tujcev in nemaničev, zoper nje počenja, to nas skrbi seveda le malo, ali dolžni smo, da zavarujemo pred njo slov. ljudstvo, kolikor je to v naši moči. Žal, da so naše moči v tem oziru le skromne, po vrhu pa še teh ne moremo rabiti, kakor bi radi in kakor bi bilo nasproti taki drhali potreba.

Eno nas v tem tolaži, to je: resnica in pravica ste na naši strani, za blaginje slov. ljudstva in njiji pa bode prej ali slej zmaga. Kakor pa smo že rekli, te zmage še ne upamo v kratkem in torej bode treba, da še tudi mi ne vtaknemo meča ter da še le bolj vadimo naše ljudstvo za to vojsko. V naših listih se stori to sicer, kolikor je mogoče brez velike škode, toda to je premalo. Pisana ali tiskana beseda ne izda v toliki meri, kakor pa izgovorjena, potlej pa se izgovorjena beseda še zmirom lahko tiska, tako se njena sila podvoji.

Vsled tega pa pozdravljamo z veseljem postopanje tistih naših poslancev, ki ne storé samo svojih dolžnosti v drž. ali dež. zboru, ampak grede tudi med ljudstvo, med svoje volilce ter jim razlagajo, zakaj da hodi v tem času in kje da že stojimo, kar se tiče naših državnih pravic. V tem, ko si pridržimo v tej

stvari še besedo, priobčimo dnes dopis, ki govori o volilnem shodu dež. poslanca g. dr. Fr. Jurtela pri sv. Križu tik Slatine. Prijatelj slov. ljudstva nam piše od ondot to-le:

Naše kat. polit. društvo, katero je našim in še mnogim drugim liberalcem trn v peti, zborovalo je spet dne 28. avgusta. Razun udov, ki so bili v polnem številu navzoči, bilo je tudi mnogo drugih slušateljev prisotnih. Ob 1/4. uri predsednik zborovanje otvori in po kratkem nagovoru odda besedo navzočemu deželnemu poslancu g. dr. Jurteli. V jedrnatih besedi je gospod razlagal stanje Slovencev na Štajarskem in preziranje njih pravičnih terjatev v Gradcu. Možje so ga pazljivo poslušali in večkratno živahno odobravanje je kazalo, da so ga tudi dobro razumeli.

Res je, da je stanje naših deželnih poslancev v Gradcu neprijetno, da je težko o delovanju našega deželnega zbora poročati, saj se druga tako ne da povedati, kakor: „Mi Slovenci v Gradcu nič ne dosežemo, liberalni gospodje nam nič ne dajo“ — vendar pa je dobro, da se ljudstvo o tem večkrat pouči, naj spozna svoje prijatelje.

Po tem govoru je še g. poslanec spregovoril nekoliko besed na slavo našemu presvitlemu cesarju, na kar so navzoči s trikratnim „živio“ odgovorili in domači pevci so zapeli „cesarsko pesem“. Na to je g. predsednik kat. polit. društva predlagal, da se izjavi našemu deželnemu in državnemu g. poslancu, g. dr. Fr. Jurteli in vlč. g. dr. Lav. Gregorecu, javno priznanje in hvala za njuno zastopanje v deželnem, oziroma v državnem zboru. Ta predlog se je enoglasno sprejel in z gromovitim „živio“ se je zborovanje sklenilo.

Za zborovanjem je sledila priprosta zabava in različne pesmice so pevali naši vrli domači pevci, katerim gre zaradi njihovega milega slovenskega petja posebna hvala. Daj Bog napredek dobri stvari!

Letno poročilo dijaške kuhinje v Ptuj

v samostanu č. gg. oo. minoritov za šolsko leto 1886/87.

Počitnice se nagibajo h koncu, novo šolsko leto je pred durmi. Slovenski dijaki bodo prišli zopet v uke in trkali na naša vrata proseč hrane. Kakor lani, odprli jim bomo tudi letos gostoljubno samostanska vrata, deleč jim vsakdanjega kruha. Redka požrtvovalnost slovenskih domoljubov, nenadejano tekmovanje prijateljev mladine v dopošiljanju raznih milodarov, uspešno in blagonosno delovanje dijaške kuhinje v preteklem letu, vzpodbuja nas, da vztrajamo še v bodoče v prid naši mladini in slovenski domovini.

Predno pak nastopimo drugo šolsko leto, dolžnost je naša, podati blagim našim podpornikom kratko letno poročilo o delovanju in stanju dijaške kuhinje v Ptuj. Naravnost izpovemo, da storimo to z odkritosrčnim veseljem in blagodejnim zadoščenjem. „Finis coronat opus“.

Izkazovali smo sicer mesečno v teku šolskega leta po treh slovenskih časopisih prejete darove s častitimi imeni darovateljev, objavili smo tudi imenik p. n. podpornikov z doneski v programu nižje gimnazije Ptujске za šolsko leto 1886/87, vendar smatramo za svojo dolžnost z ozirom in v prid našega velevažnega in človekoljubnega podjetja, kakor tudi z ozirom na nekatere pomanjkljivosti napominjanega gimnazijskega izkaza, da podamo slovenskemu svetu obširnejše letno poročilo ter položimo natančen račun o našem prvoletnem poslovanju.

Hočemo pa s tem javnim poročilom, učeči se slovenski mladini ne samo njenih pravih prijateljev in iskrenih ljubiteljev predstaviti, temveč v njenem srcu do njih čut hvaležnosti in pietete vzbuditi in gojiti.

Upamo tudi in uverjeni smo, da na ta način našemu ljudomilemu podjetju ne le starih podpornikov ne ohranimo, nego tudi novih pridobimo.

Želimo pa tudi, naj izve svet, da imajo Slovenci za učečo se mladež čuteča srca in radodarne roke, naj se osvedoči, da slovenski rodoljubi ne nosijo rodoljubja samo na jeziku, nego v srcu, kažoč rodoljubnost svojo v dejanju.

Ptujska dijaška kuhinja, pa je tudi v prvem letu svojega obstanka glasna priča, kaj premoremo s svojimi skromnimi močmi, ako nas bratovska ljubezen družī! Zares, samo ljubezen sveta med brati more pomagati naši slovenski učeči se mladeži, zlasti v sedanjem kritičnem času, ko se siromašnim, a bistroglavnim slovenskim sinovom s povišano šolnino in z nečlovekoljubnim postopanjem naših nasprotnikov v spodnje-štajarskih mestih proti slovenskim dijakom, prosečim si hrane, duri do višje izomike zapreti hočejo.

Baš navedena razloga napolnila sta Ptujске rodoljube k napravi dijaške kuhinje. Da je misel bila srečna, praktična in potrebna, uverilo nas je preteklo šolsko leto in obilna ne nadejana podpora Ptujskih, zunaj Ptuja in na tujem živečih rodoljubov, ki ljubezen djansko domovini hranijo, če tudi bivajo na tujem.

Kakšno živo zanimanje in kakove odzive je ustanovitev naše dijaške kuhinje v srcih Slovencev, domá in zunaj domovine živečih, vzbudila, pričajo najbolje darovane velike sorte korporacij in pojedincev, kakor tudi razne pismene izjave, došle nam z milodari. Nate nekatere!

„Jako lepo je, da ste se tako oklenoli naših siromašnih dijačkov; ta čin Ptujskih Slovencev je zopet imponiral“.

„Pošiljam to majhno svotico (30 gld.), želeč od vsega srca, da bi Vaše človekoljubno društvo našlo prav mnogo blagih podpornikov.“

„Nekaj tukajšnjih dijakov pošilja Vam po meni 4 fl. 50 kr. Tudi oni hočejo pripomoči se svojim siromaštvom k dobri reči. Želijo, da bi se krepilo to podjetje ter da dijakom slovenskim Ptujске gimnazije ne bode več treba prenašati grdih pogledov in očitanih rogovilastih nemčurjev, kakor do sedaj, ako so si prosili pri njih hrane ali pa jo dobivali“.

„Pošljem Vam tudi jaz svojo malenkost iz daljne Bosne za dijaško kuhinjo, ker je to izmišljenje hvalevredno. Le naprej!“

„Z veseljem pošljem 10 gld. za kuhinjo slovenskih dijakov.“ (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

O jesihu in njegovem narejanju.

Jesih je nekaj, česar ne pogrēša nobena kuhinja in če ga pogrēša, za mizo nastane godernjanje. Brez njega ne opravi se skorej noben obed ali pa si pomaga gospodinja, kolikor more, s kacim drugim kisom. Za delj časa pa ne shaja nobena hiša brez njega.

Njega je torej na vsak način v hiši potreba, toda, ako ga kupuje, za prvo izdaja za-nj denarja in to skorej brez prave potrebe, za drugo pa je jesih, ki se kupi slab ali vsaj nezdrav. Vsak pravi gospodar tedaj skrbi, da si ga sam pripravi in v naših krajih to ni Bog ve, kaka težava. Stvari, iz katerih se jesih dela, je več in skorej v vsakem kmetijstvu nahaja se tacih.

Dela se jesih lahko iz tropin, toda v naših dneh je tak redek, ker si žejeo ljudje raji žganje iz tropin. Najbolj kaže torej jesih delati iz sadja in v tem storē v prvi vrsti jabelka, hruške in lesnike. Boljega jesiha kakor ga dobiš iz lesnik, napraviš si pač težko. Za tem pa dajo najbolji jesih trpke, sočne hruške, tiste za kuhanje in pa lesnjače. V nekaterih krajih

rabi se za jesih najraje vodena hruška, le-ta ga daje obilo in pa dobrega. Sad te hruške je srednje velik, ima dolg pecelj ter je pri peclju oster. Zorel je koncem septembra ter postane k malu testen. Za jesih porabi se koj z dreves. Ako je drevo staro postane do 20 metrov visoko ter ima 1 meter debelo deblo, ki je lepo okroglo. Povžije se rad samo v testenem stanju, otrokom bi sicer zdravje trpelo. Ako se ta hruška skuha, postane čisto mehka. Sušiti pa se ne da, kajti v njej je preveč soka.

Ako je v naših krajih kje ta hruška doma, kaže jo najbolje porabiti za jesih, za otroke in za druge potrebe imamo sedaj že, če je leto le količkaj dobro, do volje sadja.

Iz jabelk se nareja jesih prav po gostem, toda le ta je slabši. Za-nj jemljemo le poletna jabelka, le-ta pa so sočna in vsled tega je treba delj časa, da je jesih iz njih za rabo. Za to pa tak jesih še zmešajo z jesičnim duhom.

Le-ta jesih pa se napravi čisto na lehki poti. Sadje se zmleje ali kjer ni taci hlinov, tam se stolče in potem se stisne na tiskalnici. Prav je, če sadje, ki se je za jesih odločilo, pusti nekaj časa ležati, da ne gnjije, kajti tako sadje daje dobrega jesiha, to pa še brez posebnega truda.

Kjer je več sadja in se ne spravi takoj v denar, tam se odloči gnjilo sadje še tudi po zimi lahko za jesih. Za to se shrani do spomladi, do toplejih dni v sodih. Kar se soka iztisne iz stolčenih jabelk ali hrušek, to se zlije v odprto kad ali čeber ter se shrani na toplem kraju, dokler ne zavreje. Iz nje se ne zlije popred v sod, dokler že ne diši precej po kislini. Na vrhu plavljje to, kar ni za rabo.

Po nekaterih krajih dejo iztisnjen sok brz v sod, ali ta mora ostati odprt. V tem pa se spravi več reči v sod, katerih pri jesihu ni potreba ali so mu celo na škodo. Treba je torej to sodrgo kmalu, ko dovolj zavreje pretočiti. Ako ostane pa v kadi, tedaj to delo odpade.

Sod, v katerem je ta jesična sodrga, more stati na kakem toplem kraju in se ne sme zapreti na pilki. Še le, ko je stvar okisela, smemo sode spraviti v navadno klet. Zapreti pa še zdaj ne kaže pilke. Leto in še več preteče, predno je tak jesih za rabo. Kislina se naredi v sodu nekaj s tem, da voda izpuhti, nekaj pa še sodrga na novo vre.

V tem je mogoče pospešiti vrenje, ako se obesi v sod tako zvana „mačuha“. Le-ta je kožnata, vlečljiva sodrga, ki se napravi v starem jesihu. Ona se obesi na svili ob pilki v sod za toliko, da pride z novim jesihom v dotiko. Pustiti pa jo je v sodu do pretakanja. Isto stori tudi strok jesičnega dreva (rhus typhina), tega vidiš sem ter tje po kmečkih vrtilih. Po obojem se kisa ona jesična sodrga za precej hitreje.

Kar se tiče starosti jesiha, ki se dobi na ta način, smemo reči, da postaja do nekaj let vsako leto bolji in torej ga ne kaže prerano rabiti za jedila. Ako pa ga je treba, tedaj pa se mu naj primeša malo prav kislega jesičnega duha ali sprita.

Sejmovi. Dne 18. septembra v Braslovčah, v Kapelah in na sv. Gorah. Dne 21. sept. v Laškem trgu, v Gornji Radgoni, v Lučanah, v Framu, v Ormožu in v Podsredi.

Dopisi.

Iz Rečice v Savinjski dolini. (Šolsko društvo.) Dne 4. t. m. imeli smo občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda na Rečici v kegliščini dvorani gospoda Čuježa, koja je bila med drugim tudi s krasno podobo sv. Cirila in Metoda okinčana. Točno ob 4. uri popoldne otvori g. prvomestnik A. Turnšek zborovanje, ter pozdravi došle ude najpristrčneje, izražujoč veliko veselje nad tako mnogobrojno vdeležitvijo. Kmalu za tem povzame č. g. kaplan Jože Majcen besedo in nagovori zbrane blizo tako-le: „Slavni zbor! V solzni dolini se nahajamo; ker britko vojskovanje je naše življenje! Vojskujemo se namreč vedno in vedno zoper znotranje in zunanje svoje sovražnike. Znotranji naš sovražnik so skušnjave in greh, zoper katerega se z vero vojskujemo; zunanjih naših sovražnikov pa je veliko, zoper katere pa se z ljubeznijo vojskujemo; pogum pri tej vojski pa nam daje zlato upanje, da jih premagali bodemo. Zunanjih naših sovražnikov, rekel sem, je torej veliko, — eni nam naše posvetno blage in premoženje poškodujejo; drugi nam zopet naše dobro ime in poštenje onečastujejo! Pa kaj! Da bi še drugih sovražnikov ne bilo! Toda najnevarnejši naši sovražniki so tisti, ki nam ljubezen do svojega maternega jezika, do svojega naroda iz trgati, ki nam našo narodno prostost, naše narodne pravice odvzeti, ki nas v ptuje sužnje prestvariti hočejo. In takih naših sovražnikov je žalibog ogromno število! Slov. Korošce, nas Štajarce in Kranjce hoče nenasiťljivo žrelo ostudnih nemčurjev, Slovence po Istri, v Trstu in na Goriškem pa hoče žrelo Lahov in Lahonov neusmiljeno požreti! V naših pokrajinah so nam nemčurji nevarni! Oni že skorej povsod svoje nemške šulvereine ustanavljajo. Kaj pa ti nameravajo? Nemški šulverein in ž njim vsi nemčurji tako-le mislijo: Vzamemo slov. otroku materni jezik, se ne bode več učiti zamogel z uspehom; ostal bo nevreden; zgubil bo ljubezen do njega, do naroda, do domovine svoje; on bode moral na duhu in telesu, nesrečen zapuščen in reven Slovenec, ali pa izdajalec svojega naroda postati! In tako bi v resnici naš mili in dobrotljivi slovenski

narod iz političnega sveta po času izginil. — Toda Slovenec ni zaspana stvar! Slovenec se neče potujčiti dati! Vstal je, ter je groznemu šulvereinu in njegovim pristašem nemčurjem boj napovedal s pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda! In taka družba se je hvala Bogu tudi pri nas ustanovila! Pa li bomo zmagali? — Gotovo! Našemu društvu življenje so dali Rimski papež sami, ki so nas s svojo okrožnico l. 1880 očetovsko opomnili, da svojih največjih dobrotnikov svojega naroda, sv. bratov Cirila in Metoda nikar ne pozabimo.

(Konec prih.)

Od Kapele pri Radgoni. (Nekaj za naše učitelje.) Imam v roki knjižico „Heimatskunde des Bezirkes Ober-Radkersburg“, od dveh g. učiteljev, ki služujeta na šoli pri sv. Petru v Zgornji Radgoni; prvi se piše Simon Erschenjak, drugi pa Vikt. Schetina. To svoje delce sta pisatelja poklonila visokočastitemu g. J. A. Rožeku, c. kr. dež. šol. nadzorniku. Mislil sem, da sta g. učitelja izdala omenjeno knjižico, ktera je ovače z velikim trudom sestavljena, ter ima veliko zanimivega v sebi, iz lastnega nagiba, da bi pokazala svetu sliko našega okraja. A stvar je drugačnja. Od g. učiteljev sem namreč zvedel, da je že pred dyema letoma sklenila okrajna konferenca našega glavarstva, izdati za oba okraja, zgornje-radgonski in ljutomerski, domovinoslovje za šolsko in domačo porabo. V ta namen sta bila postavljena od konference dva odseka, en za naš, drugi pa za ljutomerski okraj. Naš odsek je svojo nalogo izvršil s tem, da je izdal „Heimatskunde“ za našo slovensko deco; češ „der Windische soll deutsch lernen und es auch werden“ (Slovenec se mora nemški učiti in tudi Nemec postati). ako hoče od naju dveh izvedeti, kakošna je njegova domovina. Ne vem, komu sta g. izdajatelja s to knjižico bolj ustregla, ali unemu gospodu, kateremu sta jo poklonila, ali naši slovenski deci, za katero po namenu učit. konference je bila taista prav za prav namenjena? Ali mari sta hotela s tem doseči nasprotni smoter, namreč Slovenec naj ničesa ne izvé o svoji ožji domovini, sicer bi se nam Nemcem več ne uklanjal, ne podpisal več naše velikonemške ideje? No bodita g. pisatelja prepričana, da v našem okraju, kateri šteje 12.350 duš z 250 Nemci in polnemeci vred, ne bode se poprijela velikonemška ideja, če tudi oba gosp. učitelja, Erschenjak in Šetina, se postavita kot strežaja za našim gradom na Hercogovšak, kamor po njihnem mnenju slovanski valovi od juga bijejo. Za danes zadosta, drugikrat več o naših razmerah.

Iz Celjskega okraja. (Brez naslova.)

Kmečko ljudstvo iz slov. Štajarja posebno rado roma k sv. Jožefu pri Celju, da si ondi v krasni, okusno ozaljšani hiši božji pri oo. Laza-

ristih nemirno srce potolaži in dušne bolesti ozdravi. Razven tega si lahko romar tudi ogleda razne znamenitosti v mestu in romantični okolici. Tudi mene je srce vleklo zopet k sv. Jožefu, pa ta pot nisem bil preveč zadovoljen. Dospevši v Celje sem tu pa tam opazil kako „nerodnost“, ki je sicer po človeški postavi dovoljena, nikakor pa ne po božji. Jako nespodobno in nedostojno se mi je zdelo, da se otroci kopljejo ravno pri „kapucinskem mostu“ v Savinji, kjer največ ljudstva memo prihaja. Se ve, da popačen svet se za to ne zmeni, ker itak večjidel v čistosti plava; pa kdor ima vsaj nekoliko še npravnega čuta v sebi, mora oči pobesiti in obžalovati, da so ljudje skoraj čisto sramožljivost zgubili. Gotovo bi bilo prav, da bi se za otroke posebno kopališče napravilo, ali pa vsaj se jim prepovedalo na očitnem mestu se kopati. Potem sem prenočil v romarski hiši, kjer so sobe za prenočišče zastoj pripravljene, pa nisem nikakor mogel do polnoči zaspati. Bil je namreč „pod gradom“ blizu cerkve sv. Jožefa (menda kakor nalašč,) neki „sommerfest“ in tu je bilo tako strašno „drenje in tuljenje“, da menda v peklu ni hujšega vrešča. Res čudna „novošegna omika“, s katero se izobražen svet toliko ponaša; gotovo bolj surova in ostudna, kakor pri divjakih. Še-le, ko se je mesec skrtil za gore, je nastala blagodejna tihota. Zjutraj sem bil pri božji službi, katero je lepa harmonija svetega petja poveličevala. Gotovo so si romarji lahko mislili: koliki razloček je med tem svetim krajem in pa Celjskim mestom — skoraj bi rekel, kakor med nebesom in peklom. Konečno še dostavim, da, kar sem kje cerkvenega petja slišal, se mi pri sv. Jožefu najbolj dopade, ker pojejo národno-cerkvene in ceciljanske pesmi, in sicer dobro čveteroglasno ubrane, s čisto donečimi glasovi, — umetno, po sekircih. Nasproti pa v nekaterih cerkvah ena pevka vleče „prim“ drugih 5 ali 6 pa enoglasno „sekundirajo“ in to je neprijetno poslušati. Obžalovati je, da nimajo vsi voditelji cerkvene glasbe ne veselja pa tudi ne gmotne podpore za povzdigo cerkv. petja. Na mnogih krajih se pa tudi pevke nikakor nočejo učiti, ter nimajo ne pojma ne okusa za umetno petje, ker menijo, da le to je lepo, kar je lahko in „okroglo“. Pa upamo, da sčasoma se bodo ovire premagale, da si bomo ustvarili takšno cerkv. glasbo, ki bo primerna za najsvetejšo daritev in dostojna za čast in slavo Božjo.

J.

Iz Manjšberga. Dolgoletna vroča želja spolnila se nam je 21. do 31. julija. V tem času obhajali smo namreč sv. misijon. Naš velezaslužni in občespoštovani gospod župnik Martin Sattler naprosili so bili velečestite gg. oo. Lazariste od sv. Jožefa v Celji, da pridejo tudi k nam vodit sv. misijon; in ti za čast Božjo in blagor katoliškega ljudstva vedno vneti in

neumorno delujoči gospodje prišli so blage volje. Vodili so sv. misijon veleč. gosp. superior o. Jakob Horvat, zlatomešnik in knezoškof. duh. svetovalec, č. g. o. Anton Geršak in č. g. o. Franc Janšovec. Učili so nas z lepimi govori na prižnici in v spovednici; in njihove svete nauke ohraniti hočemo v srci vse žive dni. Na tisoče vernega ljudstva udeležilo se je sv. misijona; pri sklepni procesiji dne 31. julija, pri kateri je nosilo sv. misijonski križ, krasno, lepo, mojstersko delo, 24 môž, bilo je 6000 do 7000 ljudi. Take velikanske procesije še pri nas nikdar ni bilo. V imenu hvaležnih farmánov in vseh udeležencev sv. misijona naj bo torej omenjenim veleč. gospodom misijonarjem, preč. g. župniku in vsem, ki so kaj pripomogli, da se je ta cerkvena slovesnost tako sijajno vršila, tukaj javno izrečena najtoplejša in najprisrčnejša zahvala. Bog povrni stotisočkrat!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz Medjimurja se je svitli cesar v soboto, dne 10. septembra podal na Erdeljsko, kjer so tudi velike vojaške vaje. V Medjimurju ga je ljudstvo živahno vzprejemalo in donelo je Nj. veličanstvu iz tisoč in tisoč slov. grl veselo živio. — Minister za uk in bogočastje pl. Gautsch, ima debelo kožo ter se nič ne izmeni za jezo Čehov zavoljo zatrtih srednjih šol. Tudi nastavlja profesorje, kakor mu ljubo, na srednjih šolah ter si še s tem nakopava večjo jezo dotičnih krogov. — Na Dunaju se obnavlja te dni trgovinska zveza med Avstrijo in Italijo. Nova carina, ki jo Italija vpelje na špirit, sladkor in pivo, je naši trgovini na škodo. Mogoče, da jo še prepreči naša vlada. — Našim kosam se čedalje bolj zapera pot v tuje dežele, da-si se veliko bolje, kakor tuje. Štajarska obrtniška kamora prosi sedaj vlado, naj povrne ona carino, ki se pobera za jeklo v tujih deželah. To bi bilo pač dobro, toda težko, če se uda vlada. — Koroški ultranemški kričači se bojé dveh oo. jezuitov, ki vodita poslej bogo slovje v Celovcu. Kako malo pač ima ta gospoda zaupanja v svoje težnje, če sta jim že dva meniha nevarna! — Na c. kr. državni gimnaziji v Kranju se ne vzprejmó več učenci ali tudi v Ljubljani bode za-nje težko prostora, ker ne pripusti naučni minister nove paralelke, ko bi je tudi potreba nastala. — Cirkniško jezzero je letos popolnem suho, tako že več let ni bilo. — Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani šteje sedaj 64 podružnic, 25 pokroviteljev, 516 ustanovnikov, 2530 letnikov in 871 podpornikov ter enega častnega člana. Denarja se je doslej nabralo 11.334 gld. 28 kr. — Po Goriškem se ostro postopa sedaj zoper očitne plese, ki so po nekaterih vaseh že prava kuga za mladino. Tako je dobro. — Italijansko društvo „pro

patria“ je za Primorje to, kar je pri nas šulverein, že na večih slov. krajih je vsled tega italijanska šola, a učenci so slovenski. Žalostna nám majka! — V Opatijo pride te dni princ Louis Napoleon, drugi sin princa Jerome, ter ostane ondi kacih 14 dni. — C. kr. obrtna šola v Trstu še se ne odpre kmalu, ker še poslopje za-njo ni v redu, kedar pa se za'ne, odpre se h kratu 5 oddelkov. Ako bode dovolj slov. učencev, bode poduk na tej šoli tudi slovenski, sicer pa je italijanski. — V Zagrebu je dr. D. Starčević obsojen na 6 let težke ječe zavoljo goljufije, ob enem izgubi tudi naslov doktorja. — Ogerska vlada ima nevoljo s tovarnami za železnine, stale so blizu 7 milj., a najemnine se ji ponuja samo 100.000 gld. V tem ji torej ne gre po godu, tembolj se pa razumeje na pomadjarjenje Slovakov in Hrvatov.

Vunanje države. V Trnovem je bila velika rabuka zoper Karavelovo stranko ter se je ljudstvo odločno postavilo na stran novega kneza. Kakor je podoba, novo ministerstvo ne ostane dolgo na krmilu. — Turčija še ni ničesar ukrenila gledé Bolgarije, tudi se zatrjuje, da se od nje nič ne stori za ruski predlog, če je Rusiji kaj na njem, naj pa ga sama vele-vlastim predloži. Tako ravna Turčija menda najpametniše. — V Rusiji natolcuje se avstrijska vlada, češ, da je ona pripravila kneza Ferdinanda v Bolgarijo, avstrijska vlada pa ne da na to nič odgovora, kar je menimo, da najbolje. — Nemški cesar je v Stettinu, kjer so velike vojaške vaje, pravi se, da pričakuje tje ruskega cara ali doslej ni podoba, da ta pride. — Shod nemških katolikov v Treviru je bil glasna priča, da stoji velik del Nemcev trdno za katoliško cerkev in pravice sv. Očeta. — V Michelstownu so zaprli irskega poslanca O' Briena, ker ni prišel na sodnijo, pred katero so ga pozvali. Ljudstvo se je pa potegnilo za svojega poslanca ter se je sprijelo s policijo. Le-ta je segla za orožje in je več mož ranjenih. — Sedan je francosko ministerstvo si prizadeva na vse moči, naj spravi republikance pod svoj klobuk, toda doslej ima v tem le malo sreče. — Španjska kraljica, Kristina, je avstrijska nadvojvodinja, ali pridobiva si čedalje bolj srca ponosnih Španjcev za-se in svojega Sina. Le ta je sedaj 2 leti star. — Po Italiji se čedalje bolj širi želja med prostim ljudstvom, da se mora sv. Očetu povrniti, kar se jim je s silo vzelo, liberalna gospoda pa se ustavlja tej želji in je torej še malo upanja, da se k malu vresniči. — V Aleksandriji, to je v Spodnji Afriki, in tudi v Kajiri se bojé tamošnji kršč. prebivalci turških praznikov, kurban-bairam in v resnici se muhamedansko ljudstvo kaže čedalje bolj sovražno kršč. nasselbam, v njih varstvo je ondi pa le malo angleških vojakov. — Ameriške zedinjene države delajo priprave za sto-

letnico svoje svobode. Ta bode seveda velikanška, drugačnja tudi ni mogoče v Ameriki.

Za poduk in kratek čas.

Dvanajst bratov in kraljičin.

(Pravljica od sv. Ane v Slovenskih goricah.)

Oče Kožuh je imel 12 sinov. Bili so živahni in hrabrost se jim je brala na obrazu. Neko nedeljo po večernicah, napotijo se v krčmo in se veselijo tamkaj dalj časa pošteno, a zmanjkalo jim je konečno v mošnji — ovenka. Žalostno se pogledujejo. Krčmar opazi zadrego ter jim reče: „Ker vas je 12 bratov nocoj v moji krčmi, veseli me to izvanredno, to še veliko bolj, ker ste si v duhu vsi jednaki. Radi tega vam dam piti in jesti, kolikor vam diši, tudi godbo si lahko pokličete in brhke plesalke, da se s tem činom — veselite“. Plačati jim ni potreba ničesar.

Drugi dan zažene oče vse svoje sine na travnike, da tamkaj krtovino in druge zviške poravnajo. Sini marljivo delajo. Blizu poludne ugleda starejši brat, Mirko, da prihaja krčmar proti očetovi hiši. V rokah je držal kos papirja — z računom, katerega so dolžni na pijači in jestvini, godbi in plesu. Mirko reče: „Ljubi bratje! podajmo se med svet, ker pri očetu bodemo radi tacega ravnanja slabo obstali“. Vsi mu pritrdijo, in se podajo po dolgi šumi v drugo deželo.

Poldan zvoni, ljudje molijo pobožno „angeljevo pozdravljenje“. Tudi mati Kožuhovka se je s svojim starim prstom pokrižala ter je nesla dvanajsterim sinom svojim obed. Tjekaj prišedši pa se prestraši, ker ne najde svojih ljubljencev. Žalostno pogleduje tamkaj ležeče orodje, katero so sini popustili. Mati si je pa mislila to-le: Sini so celo noč pijančevali, sedaj so pa zlezli v šumo in tamkaj spavajo. Hiti v šumo in kliče: „Ljubi sini, kje ste?“ A nijednega glasú ne dobi. Žalostna se povrne z jedili domu.

Sini so potem dalje časa potovali, preden so dospeli v drugo deželo; tamkaj slišijo o nabiri vojaških novincev. Takoj se tje napotijo in vstopijo pri onem kralju kot prostovoljci v vojaško službo, proti temu pogoju, da vseh dvanajst uvrstijo v jeden oddelek. Dovoli se jim. V vojski so se hrabro obnašali, zlasti najmlajši Milko, ki je zato vedno više stopal, med tem, ko so bratje zaostajali.

Necega dne je rekel Mirko: „Dragi bratje, vem, sreča nas gotovo čaka, dejte, ubežimo od tod, postanimo v vojski — beguni!“ „Dobro, brate!“ mu potrdijo in pobegnejo s konji vred.

Na potu so že dalj časa in pridejo do krčme, se izvanredno razveselé ter v nji se pozitivé prav dostojno. Krčmar je odhajajočim raz-

ložil o zakletem gradu in 12 kraljičinah. Ta se nahaja kake tri dni od tod, ter pravi, da ni varno va-nj hoditi, ako hočejo živi in zdravi ostati. Mirko pravi: „Dobro bratje! mi poho-dimo oni grad.“ Takoj se napotijo zopet po nekejši šumi naprej.

Tri dni so hodili do onega gradu. Nobene hiše ni, huda lakota jih tare. Namerjavali so že jednega konja zaklati, da si lakoto utolažijo a premisljlo si. Pride noč. V hudi temi dospejo, ob poldeseti uri do neke kapelice, v kateri je brlela lučica, in za lučico je kazala roka na zakleto graščino. Tega se mladenú razveselijo in kakor prerojeni pohitijo pogumno proti njej.

Celi grad je bil čarobno razsvitljen, jednako tudi hlev, v katerega konje zaženo; v njem je bilo pripravljeno prostora za 12 konjev, in tudi v jaslih obilo krme. Sedaj ukrenejo v grad. Tu najdejo večno tihoto, nikjer žive duše; a v III. nadstropju je bila v jedilnici pogrnjena velika miza, pripravljenih okolo nje 12 stolov, na mizi 12 krožnikov in drugih jedilnih priprav; a jedi in pijače ne vidijo. Na stropu visel je velik svetilnik, na katerem je gorelo mnogo sveč. Med tem si mislijo: Kaj nam pomaga vse to, ako nimamo ničesar prigriznoti. Sedaj ugledajo — rone, ki jim prinesó tečne juhe ter vsakovrstna druga jedila in pijače na mizo. Dobro si naložijo želodce. Polagoma pride enajsta ura. Vrata se odpró in v jedilnico stopi pred osupnjene brate 12, kakor oglje črnih — zakletih kraljičin. Najstarejša Milica jame govoriti: „Božji ljudje, kakó ste sem prišli v ta nevarni kraj, kajti rešiti nas na nikaki način ne morete, pogoji so — preostri.“ A oni, kakor iz jednega grla odgovoré, da so pripravljene jih rešiti, samo pogoje jim naj naznanijo.

(Dalje prih.)

Smešnica 37. Dečku je prst obolel, že več dni si ga je obvezoval. Vpraša ga tedaj njegov kum, ali nima zdravnika, da mu prst izvračí. „Imam“, odgovori deček. „Koga?“ vpraša kum na dalje. „Boga“, zatrdi deček. „No“, reče pa sedaj kum, „kaj dela pa potlej zdravnik pri tebi?“ „Prst mi ogledava“, je kratek odgovor dečka.

Razne stvari.

(Zahvala.) Prostovoljna požarna bramba na Ljubnem izreka Njih ekscelenciji premilostljivemu knezu in škofu, dr. Jakob Maksimiljanu v Mariboru za njej v nakup gasilnega orodja velikodušno podeljeno podporo v znesku 25 gld., najtoplejšo zahvalo. Odbor.

(Volilni shod) V nedeljo dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne bode državni poslanec gosp. dr. L. Gregorec poročal o svojem delovanju volilcem Ptujskega okraja v Ptuj v Narodnem

domu. Volilci blagovolé naj se shoda obilno vdeležiti. Odbor pol. društva „Pozor“.

(Pevsko društvo.) Pevsko produkcijo priredi cecilijansko društvo goriške nadškofije v Dornbergu dne 15. septembra. Ob 9¹/₂ zjutraj je v farni cerkvi slovesna sv. maša, pri kateri pojó Dornberžki, Prvaški in Rifemberžki pevci. Po sv. maši je zborovanje z govori in opoludne pa skupni obed v A. Šinigojevih prostorih. Ob 2. popoldne litanije z blagoslovom. Pojó se: Lavretanske litanije za možki zbor zl. D. Fajgelj op. 22. in Tantum ergo zl. Karol Santner. Po blagoslovu prosta zabava na vrtu g. A. Šinigoja.

(Šolske sestre.) Pri č. šolskih sestrah v Mariboru je postala s. Angelina Križanič, prednica ali „častita mati“, predstojnica podružnice pri sv. Jožefu je Jovana Holzknacht, v Celju s. Bonaventura Suhač, v Ljubljani s. Jozefa Žigert in s. Nepomucena Ziggall v Repnjah.

(V bogoslovje) lav. škofije so še vzprejeti g. Leop. Skuhersky iz Volpersdorfa, Ant. Pintarič od sv. Tomaža pri Vel. nedelji in Fr. Zemljarič od sv. Marka pri Ptuj. Vseh bogoslovcev je 69, doslej je to najvišje število.

(Premeščenje.) G. dr. Janko Pajk, prof. na II. c. kr. gimnaziji v Brnu, pride na c. kr. Franc-Jožefovo gimnazijo na Dunaju.

(Imenovanje.) G. J. Košan, suplent na c. kr. višji gimnaziji v Mariboru, imenovan je stalnim učiteljem na istem mestu.

(„Šulverein za Nemce“.) Novo podružnico si je „šulverein za Nemce“ ustanovil na Zidanem mostu. Uradnika c. kr. pošte sta ji bila očeta, znani „Nemec“ v Celju, dr. Glantschnigg, pa ji je bil za botra.

(Divjaški čin.) Fr. Sok, kočar v Moškancjih, je Jožefu Rotmanu, tamošnjemu posestniku, dva prsta odgriznil. Izgodilo se je to v poboju.

(Kmečka zadruha.) V Šentilju v slov. gor. ustanavlja se zadruga kmetov in obrtnikov ter namerava tamošnje pridelke skupaj spravljati v denar. Take zadruge že obstoje v nekaterih vaseh v Medjimurju in hvalijo se, da so posestnikom na korist. Mi ne dvomimo, da bi tudi pri nas koristile, ko bi bile v pravih rokah.

(Nezakonska mati) Neka deklina je zadušila svoje dete, kakor pravi, v spanju ter ga je prinesla na sv. Višarje, češ, naj ji ga Mati božja oživi. Nesrečnico so seveda zaprli.

(Zdrav kraj.) Bizeljska župnija šteje pri 3500 prebivalcev, a v celem mesecu avgustu so imeli letos le enega mrliča.

(Ogenj.) Fr. Molju, posestniku pri Ločah, je dne 27. avgusta zgorelo gospodarsko poslopje. V požaru mu je tudi 5 glav goveje živine poginilo, rešili pa so še stanovanje.

(Okr. zastop.) Na mesto g. J. Rudla, c. kr. notarja, volil si je okr. zastop v Marenbergu, za načelnika g. Otona Erberja, tovarnarja na Muti in na mesto g. J. Santa, graščaka v Marenbergu, g. Aloj. Langerja, oskrbnika graščine v Marenberga, za njegovega namestnika. Kakor se vidi, okr. odbor ostane, kar je bil doslej, v rokah tujcev.

(Klavnica.) Hudo se upira nekaj mestjanov v Celju zoper občinsko klavnico, mestni zastop pa ves gori za njo. Ali tak je liberalizem, vse meri po svojem kopitu in nima mirú, dokler še nima vsega pod svojo oblastjo. Da pa nima vsak denarja, naj hodi le v lepih čevljičkih, to je tudi jasno. Obč. klavnica še pač za Celje ni potreba.

(Ikre v mesu.) Zadnjo soboto so na trgu v Mariboru našli v svinjskem mesu, ki ga je imel nek špehar na prodajo, ikre ter so mu brz meso vzeli. Izročili so ga konjedercu, da ga je vničil.

(Poboj.) V Sp. Poličanah so se uno soboto stepli fantje iz Poličan in Modraž. Eden, Šrot iz Poličan, obležal je mrtev, drugi je pa, Golob iz Modraž, vlovil smrtno rano. Kedaj bode v tej reči bolje!

(Duh. spremembe.) Č. g. Matija Kelemina, kaplan v Slivnici pri Mariboru, dobil je župnijo pri Šentilju v Slov. gor. Č. g. Jože Mešiček pride na prvo za kaplana v Šmartin v Šaleški dolini in istotako č. g. Marko Tomažič na Pilštanj.

Listič upravnitva: G. A. R. v Gradcu: Naročnina potekla je s 1. julijem t. l.

Loterijske številke:

V Lincu 10. septembra 1887: 74, 26, 4, 73, 30
V Trstu „ „ 53, 85, 5, 28, 19

Služba občinskega redarja

v Braslovčah z letno plačo 120 gld., prostim stanovanjem in službeno obleko je razpisana. S taisto zvezana je tudi služba oglednika mrličev, mesa in živine. Prošnjiki, ne čez 40 let stari, zdravi in krepki naj se oglasijo do 15. oktobra 1887 pri županstvu.

1-3

Fl. Prislan, župan.

Išče se kje na Štajarskem blizo kakega mesta ali trga, tudi v predmestju mala hišica, če je mogoče z malim posestvom; kdor bi hotel tako prodati, naj to naznani uredništvu tega lista, kakor tudi kakovost in pogoje.

V najem se da pri Ormožu de-lavnica s ključarskim obrtništvom. Cena je za celo leto 18 gld. Naslov se izvé pri upravnitvu „Slov. Gosp.“ 3-3

Lepo posestvo

blizu železne postaje Pesnice

zraven 12 glav goveje živine, vseh letošnjih pridelkov krme, žita sadja in vina (blizu 30 štrtinjakov), kakor tudi vseh v najboljšem stanu nahajajočih se gospodarskih reči proda se takoj iz proste roke zarad bolezni posestnika.

Posestvo obstoji iz: njiv blizu 10 plugov, travnikov blizu 8 $\frac{1}{2}$ plugov, vinogradov 4 $\frac{1}{2}$ plugov, paše 2 $\frac{1}{2}$ plugov, sadunosnika 6 $\frac{1}{2}$ plugov, lesa 7 $\frac{1}{2}$ plugov. Skupaj čež 39 plugov, dobro obdelane zemlje, po vsem zidanega, z opekami pokritega hrama, hleva s poslopjem za majarja, skednja in dvojne vincarije. Ker je to posestvo blizu železne postaje Pesnice (12 minut od mesta Maribora), sodi posebno za penzionista, ekonoma, mlekarja, trgovca s sadjem, ali pa za letno bivanje.

Posestvo je skoraj popolnoma arondirano, dobro obdelano in po toči ne zadeto. Veliki del kupščine več let lahko ostane na posestvu. Več pové gospod Rudolf Hriber v Mariboru, gosposke ulice št. 24. 1-2

Vinska tlačavnica (preša)

iz hrastovega lesa, dobro ohranjena, za 5 štrtinjakov blizu železne postaje „Egydi-Tunnel“, se tukaj proda zarad pomanjkanja prostora. Več se izvé pri g. Rudolfu Hriber, gosposke ulice št. 24, v Mariboru. 1-2

Kotel za žganje, ki drži 77 litrov z vso pripravo, skoraj nov, je na prodaj v Mariboru, mlinarske ulice št. 1. 2-3

Vsake vrste barve

bodi si suhe ali v firnis pripravljene, potem laake, firnis, bronse, vse velikosti šopke (pim-selne) priporoča po zelo nizki ceni

M. Berdajs,
v Mariboru.

3-3

 Ceniki so na razpolago franco.

Denar dobijo civilne in vojaške osebe, tudi v pokrajinah od 300 gld. naprej za 1—10 let, oziroma se lahko v malih obrokih nazaj plača. Naslov: **F. Gurré, Credit-Geschäft, Graz.** 9-25

 Naznanilo.

Nove polovnjake,

z železnim obročjem, po novem cementirane prodaja po ceni

Feliks Schmidl,
sodar v Mariboru.

2

Posestvo na prodaj!

Podpisana prodaja lepo posestvo z zidano hišo in takim gospodarstvenim poslopjem in s studentem pod streho za manjšega kmetovalca, krčmarja ali trgovca. Posestvo je tri minute od cerkve oddaljeno.

Doroteja Škerlec,
2-3 pri sv. Tomažu blizu Velike nedelje.

Prodajalnica

z mešanim blagom,

na najlepšem mestu trga Ptujске gore, kjer je velika božja pot, ki obstoji iz štacuna, 3 sob, 2 kleti, kuhinje, vrta, potem poslopja za magacin, hleva, štirih glav živine in 4 plugov njive, se da v najem na več let z vso opravo za štacuno. Več pové lastnik Ant. Sicherl, trgovec na Spodnji Polskavi via Pragerhot na Štajarskem. 2-3

ne ozdravlja samo želodčeve in telesne bolezni, hemorjide itd. temuč je tudi izvrstni lek proti mrzlici, zlatenci in veliko drugih bolezni več, ki jih ne navajam posebej. Večina prebivalcev pa rabi to zdravilo kot najboljšo sredstvo proti koleri; za kar sem Vam v svojem in veliko drugih imen na tem mestu zelo hvaležna.

Marija Müller v Trstu 1886.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštino trpé p. t. naročniki.

Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisnu Siegel. 24

Radevska slatina in kopališče

z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove

poskušnje so dokazale, da je ogljikovo

kislo lithij naj-

boljše zdravo

vilo zoper

trganje

v udih.

Vsled obilja ogljikove kisline, natra in lithija rabi se slatina Radevska posebno pri: protinu, žolčji, mehurji in obistni bolezni, hemerojdah, želodčni bolezni in pri nahodih sploh.

Kopelj, stanovanje, gostilna po ceni.

6-26

Dobi se v vseh boljših špecerijskih zalogah in gostilnah.

Popraserjevanje in naročila pri osterbnistvu slatinskem v Radenci
pri Radgoni via Spielfeld
Radenska slatina je najbolja mizna voda
Popisi in ceniki zastoj in franco.

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 37. šte. „Slov. Gospodarja“.

1887.

15. septembra.

147.

Zlata sv. meša v Studenicah I. 1886.

(Konec.)

Nihče ne dvomi, da mož, ki je petdeset let takšno službo tako zvesto opravljal, kakor naš velečastni g. zlatomešnik, — da takšen mož sme se po vsej pravici imenovati: zaslug-polni mož, ki je po vsem vreden, da njega odlikujejo ne le njegov višji pastir, ampak tudi svetli cesar, ker državi ni služil menje zvesto, kakor sv. cerkvi. Kdo ne bi se bil veselil slišati, da so Njih apostol. Veličanstvo, naš presvetli cesar čast. zlatomešniku g. Altmannu naklonili zlati zaslužni križec s krono? Ker pa v tej dolini solz ni najti prave sreče, prilil je Bog našemu odlikovancu v kelih veselja par silno grenkih kapljic.

Den 31. januarija 1887 bil je odbran, da se jim na zaslužne prsi pripne cesarjevo odlikovanje, ali na večer poprej (v nedeljo 30. januarja) umrje nenadoma njih blaga sestra, gospodičina Matilda, ki jim je kot skrbna Marta blizo 40 let ponižno in zvesto gospodinjala. Ker jej Bog ni dal gledati veselega dne odlikovanja njenega vse časti vrednega brata, upajmo, da jej je tam na glavo posadil nevenljivi veneec večne slave, katerega je obljubil vsem zvestim služebnikom in služebnicam. Vsled tega, pa še tudi zavoljo vbolelosti Mariborskega c. kr. okrajnega glavarja, g. barona Heina, bil je den odlikovanja preložen na četrtek, 10. febr. Naj tu dostavim še poročilo, katero je o tej svečanosti priobčil hvalevredni nemški list „Südst. Post“ v dopisu iz „Dravinjske doline“ spisane od prav spretnega peresa.

4. Odlikovanje g. zlatomešnika, dne 10. februvarija 1887.

Že davno pred „zlato mešo“ je bila Studeniška občina prestolu Njih apost. Veličanstva presvetl. cesarja se približala s preponižno prošnjo njih preljubljenemu gosp. župniku za petdesetletnico trudapolno delovanje v blagor cerkve in države kakšno znamenje Najvišjega priznanja najmilostljivejše podeliti. Zaželena rešitev prošnje, dasiravno na den zlate sv. meše že napovedana, došla je še le zadnje dni starega leta z Dunaja. Božični in novoletni prazniki, bolezen g. c. kr. okrajnega glavarja, poslednjič prerana smrt nepozabljive sestre čast. gospoda zlatomešnika, vse to zavleklo je den odlikovanja do 10. dne meseca svečana. Med

tem zapadel je bil toliko globok sneg, da je g. c. kr. okrajni glavar bil primoran odposlati svojega I. komisarja g. Kankowsky-ja v Studenice, da v imenu presvetlega cesarja na domoljubna prsa zlatomešnika g. Altmanna pripne zlati križec s krono. Zavoljo dobro znanih dogodkov pretečenih dni vršila se je vsa svečanost bolj tiho, pa po vsem dostojno in genljivo. Najpoprej služili so č. gospod zlatomešnik sv. mešo z blagoslovom, pri kateri so bili navzoči že omenjeni g. c. kr. okrajni komisar, potem zlatomešnikova sestra, gospa Marija, soproga gospoda inženirja Smettingerja in viteza Sent-Silvesterskega reda iz Gradca, vlč. g. Hytrek, spirituval čč. Magdalenk, ki patrona te fare zastopajo, občinski predstojniki, mnogo tržanov ter prav obilna množica drugih faranov. Po dokončani sv. meši vršilo se je odlikovanje g. zlatomešnika v prostorih Studeniškega grada.

Gospod c. kr. okrajni komisar je z navdušeno besedo, najpoprej v slovenskem potem pa še v nemškem jeziku našteval obilne zasluge g. zlatomešnika, katerih nekoliko že iz njih životopisa poznamo. Potem pa je v imenu presvetlega cesarja pripel zlati križ s krono na obilnih zaslug polne prsi č. g. zlatomešnika. Na to so odlikovani častiti gospod globoko ganjeni se pristrčno zahvalili za to, kakor v svoji skromnosti menijo, nezasluženo cesarsko odlikovanje, katerega se pa, kakor so rekli, želijo bolj in bolj vrednega skazati. Gospoda komisarja posebič prosijo posredovati, da ta njihova najponižnejša zahvala pride do prestola Njih apostol. Veličanstva našega presvetlega cesarja. Vsi zbrani zaklicali so navdušeno svetlemu cesarju 3krat: Živio!

Zdaj stopi naprej župan Studeniškega trga g. Podpečan, da je občeljubljenemu odlikovancu v imenu Studeniškega trga in občine v gladki slovensčini prav pristrčno sreče voščil. Sedaj zaklicali so vsi zbrani enako navdušeno trikratno „živio“ današnjemu slavljenču.

Ker je v Studeniškem farovžu spomin na zgubo nepozabljive sestre gosp. župnika, rajne gospodične Matilde, namreč bil še preživ in neizbrisljiv, zato so ta den „skrbno Marto“ duhovne hčeri njene sestre Magdalene: čč. nune Magdalenske in še kaj izvrstno nadomestovale. Veleč. g. špirituval so bili na obed povabili ravnokar odlikovanega gospoda zlatomešnika in vse njihove goste v Studeniški grad, ki je

s farovžem in cerkvo tesno zvezan. Da se pri kozarcu rujnega vina ni pozabilo napivati na zdravje svetlemu cesarju, na zdravje Njih c. kr. namestniku v Gradcu, potem na zdravje takrat še bolnemu g. c. kr. okrajnemu glavvarju in njihovemu odposlancu ces. kralj. komisarju gospodu Kankowsky-ju, razume se samo ob sebi. Nazdravljalo se je pa tudi odlikovanemu g. zlatomešniku, pregostoljubnemu hišnemu gospodarju, na zdravje očeta župana, pa tudi na blagor poslavljene Studeniške fare.

Kakor je g. dopisnik v „S. Post“ popis te svečanosti sklenil s pristržno, vsem iz srca vzeto željo, naj bi ljubi Bog našemu odlikovanemu zlatomešniku dal doživeti še mnogo let, tako sklenem tudi jaz ta svoj borni spis z udano prošnjo do preč. gosp. zlatomešnika, da bi ga blagovolili prijazno vzprejeti kot skromno znamenje hvaležnosti onega svojega učenca, ki jih vedno spoštuje kot prvega svojega kateketa.

Slike na presno (al fresco) v Novicerkvi.

II.

Presbyterij stavljen v gotičkem slogu je sedaj tudi temu primerno prenovljen. Kaj krasno dobil je stene in rebrovje preslikano. Dekoracija gotička hvali mojstra. Farne cerkve imajo navadno v presbyteriju veliki altar in v njem Sina božjega v sv. Rešnjem telesu, nad tem pa podoba ali kip svojega patrona. Jednako je tudi v Novi cerkvi, kateraj farni patron je sv. Lenart. Malo nam je znano iz življenja tega svetnika in še ta betvica ne daje veliko predmetov slikarju. Zato smo pri izbiranju slik v presbyteriju ozirali se vseskozi le na počesčenje sv. Rešnjega telesa. Devet slik, 6 manjših, jedna srednja in dve jako veliki, krasijo stene in vzbujajo v ogledalcu spomine in čute občudovanja, hvaležnosti in ljubezni do Zveličarja, kateremu slast je prebivati pri ljudeh. Prav kakor slavni sv. Tomaž Akvinski poje:

In figuris praesiguatur,
Cum Isaac immolatur,
Agnus Paschae deputatur,
Datur manna patribus,

gledamo naslikane preroške predpodebe najsvetejšega zakramenta. Duhovniku, obrnivšemu se pred velikim altarjem k ljudstvu, videti je na sredi presbyterija pod obokom prva daritev, katero je očak Noah izstopivši iz svoje ladije opravil na prenovljeni zemlji — žgavno daritev zahvalivši se Bogu s syoyo ženo, svojimi tremi sinovi in njih tremi ženami za čudovito rešenje iz valov vesoljnega potopa. Oča nebeški, od mavrice obdan, prikaže se na nebu rekoč: Ta mavrica bodi znamenje zaveze med menoj in vami, da ne bode vesoljnega potopa, ki bi pokončal vse meso na zemlji.

Tik velikega altarja na evangelijske strani

nad prvim oknom daruje pred Abrahamom stoječ kraljevski duhoven Najvišjega skrivnostni Melhizedek, kruh in vino, nad drugim oknom vihti Abraham meč nad svojim sinom Izaakom hoteč ga žrtvovati, toda angelj z nebes mu brani z desnico držeč z levico ovna zapletavšega se z rogi med trnje, nad tretjim pripravljajo se Izraelci na izhod iz Egipta povživajoči velikonočno jagnje. Podobno razvrščene so na epistolske strani tri predpodebe najsvetejšega zakramenta: Mojzes izvabljaajoči s palico studeno vodo iz skale in žene izraelske pobirajoče kruh nebeški, čudovito mano, oglednika izraelska noseča velikansk grozd iz obljubljenega dežele in prerok Elija, kateremu onemoglemu in sedečemu pod brinjevim grmom donese angelj kruh z nebes, da zamore tako okrepan hoditi skozi puščavo 40 dni tje do gore Horeb.

Niže od slednjih šest slik krasite presbyterij dve velikanski sliki, prva steno na evangelijske, druga na epistolske strani. Vsaka je po nad 2 metra široka in nad tri metre visoka. Slika na evangelijske strani nam predstavlja zmagoslavje Kristusovo. Med tem, ko so poprej popisane slike ponarete po slikanej bibliji slovitega umetelnika Schnorra, podaja nam ta prvokrat na presno naslikani „Triumpf Christi“, koji nam je v kartonih zapustil vele-slavni dunajski slikar Führich. Kristus sedi kot veliki duhoven nove zaveze na zmagoslovskem ali triumfalnem vozu, kakoršnega so se nekaj posluževali rimski zmagavci vojskovodje pri slavnih vhodih v večno mesto Rim. V levici drži svetovno oblo z nasajenim križem, z desnico pa svet blagoslavlja. Pred njim sedi kraljica nebeska, sv. Marija roki sklenjeni držeč, kakor bi prosila svojega Sina za nas. Voz vlečejo kot priprega simboli štirih evangeli-stov: angelj, orel, lev in vol, tiščijo ga pa na eni strani sv. papež Gregor veliki, sv. škof in cerkveni učnik Avguštin, na drugej strani sv. Ambrozij in sv. Tomaž Akvinski, oblečen kot dominikan. Više na strani od voza padajo maliki pred angeljema s plamtečima mečema, z nebes pa gleda strmé na čudoviti prizor truma angeljev. Vseh podob in podobic na tej prekrasnej sliki je 32.

Na epistolske strani ravno nasproti popisanej nahaja se druga slika jednake velikosti. Predstavlja nam razmerje Kristusa odrešenika do vernih duš v čistilišči. Iz njegove ranjene desne strani teče kri, katero ponižno klečeči angelj v kelih vzprejema. Angelju temu nasproti kleči Marija proseča milosti in pomoči za uboge duše. Prošnje njene so uslišane, kajti dva angelja uže sprejavata iz čistilišča dve duši. V čistilišču zaostale duše žalosti koprnijo; predstavljajo osebe iz raznih stanov. Med njimi je tudi eden kapucin in zelo na strani v desnem kotu —

mojster Brollo, čegar obraz je izvrstno zadet. Na celej sliki štejeemo 28 podob in podobic. Ponarejena je po nekem francoskem izvirniku.

Zlata meša v Negovi.

Dne 31. julija obhajali smo Negovčani posebno današnje dni prav redko svečanost. ko človek navadno že s 30 ali 40 leti mora v hladni grob. Naš č. g. župnik, prav ljubeznjiv in častitljiv starček, stopili so namreč ta dan drugokrat s krono ovenčani pred oltar božji, in sicer kar moramo posebno omeniti, v svoji domači fari, kjer so pred 50 leti prvokrat „Gloria in excelsis“ zapeli. Gotovo si takrat niso mislili, da bi kedaj tako visoko starost dosegli. In če jih človek sedaj ugleda, se mora res čuditi, kako more takšni starček še tako brhko stopati, se tako čvrsto gibati; da, ne verjel bi skoraj, da bi bili že zlatomešnik.

Zaradi svoje ljubeznivosti, zaradi svojega priprostega življenja, moramo reči, da so „simplicitas ipsa“, uživajo občno spoštovanje, občno priljubljenost.

Da je to živa resnica, pričajo posebne slovesnosti, ki so se vršile na dan zlatomeše in že na zlatomeše predvečer. V soboto popoldne blizu 4. ure začeli so nam zvonovi s svojimi milimi glasovi naznanjati prihod veselega dneva. Ob šestih imeli smo sv. blagoslov.

Ko se je začelo mračiti, zapazil si tu pa tam na kakšnem hribčku v raznih oblikah goreče kresove, ki s svojo divno lepoto in krasoto, lepoto stvarjenja božjega povišujejo in človeško oko nekako očarajo; bilo jih je vedno več in več, polagoma bili so vsi okolo stoječi griči krasno razsvetljeni, kakor tudi vse hiše v bližini cerkve; možnarji so pokali, da se je kar zemlja tresla, godba je marljivo svirala, ko okolo $\frac{1}{2}$ 9. ure vrli naši učitelji s svojo mladino pridejo pred farovž, katera jubilanu na čast zapoje prav mično pesmico.

Solze so zaigrale ljubeznjivemu starčeku v očeh, ko mu mladina dotično pesem, v lepem zavitku prav snažno spisano, podari v spomin njegovega slavnega dneva. — Ljudi se je že ta večer vse trlo okoli cerkve in farovža, posebno pa je bila drugi dan velika stiska in sila. ko smo blizu 10. ure našega jubilanta spremljali v cerkev. Ta bila je od znotraj prav krasno okinčana, pa tudi od zunaj jej ni na kinču ničesar manjkalo.

Prišedši v cerkev, pokličejo jubiliant sv. Duha v pomoč, da bi se mogli ljubemu Bogu vredno zahvaliti za toliko dobroto, da jim je dal čakati zlatomeše srečen dan.

Po sv. evangelju pričela se je pridiga, v kateri so nam č. g. Slanič, župnik pri sv. Bolfanku, v kratkih črticah podali življenje zlatomešnika, nam v prav gladki in krepki besedi

razložili njega trudapolno delovanje, kakor dušnega pastirja sploh. posebno v današnjih časih.

Po končani daritvi sv. meše, pri kateri je več č. g. duhovnikov zlatomešniku streglo, med njimi dva dekana, naš domači preč. g. kanonik Tutek in pa Jurjevski, spremili smo jubilanta zopet v slovesni procesiji v farovž, ter bili tamkaj nekoliko uric dobre vesele volje in v Gospodu prav veseli.

Od večih strani čestitalo se je ljubeznjivemu starčeku k njegovemu slavnemu dnevu, tudi mili naš knezoškof poslali so mu prav pristrčno čestitko.

Mil. knezu, preč. duhovščini, ki je našega jubilanta pismeno ali pa osebno počastila s čestitkami, sploh vsem, ki so tudi gmotno pripomogli, da je bila naša svečanost, kolikor mogoče, sijajna, izrekamo najsrčnejšo zahvalo. — Bog plati!

Našemu ljubemu župniku pa želimo, naj nam jih mili Bog še mnogo let ohrani zdravega in krepkega na duši in telesu; dve kroni spletle so jim človeške roke ter posadile na glavo, tretjo pa naj jim spletejo angeli v srečnih nebesih ter njihovo glavo ovenčajo, to je srčna želja nas vseh. Bog daj, da bi se spolnila.

Dopisi.

Od sv. Ane v Slov. gor. (Žegnanje. Skušnja.) Dne 26. jul. smo slovesno praznovali god sv. Ane, naše fare patronice. Prišlo je ta dan, kakor tudi v nedeljo mnogo romarjev iz daleka, kajti smemo prištrevati našo cerkev k romarskim. Najbolj nas je veselilo, da so prosije k sv. Ani zopet pomnožili vrli Petrovčani od Radgone; hvala vam lepa, da ste prišli sv. Ano, mater — Božje matere in — babico Jezusa Kristusa častit. Upamo, da tudi drugo leto pridete in še mnogo drugih romarjev s seboj privabite na naš veseli breg. *) Žegnanje se je nam vsem poštenim kristjanom povoljno rešilo, fantje so bili — čedni ter so se tega dneva obnašali dostojno, to je hvale vredno. Pri našem vrlem krčmarju, g. Lojzu Senekoviču niti peti niso smeli, kar je seveda prav, ako pomislimo, kaj pijanci, zlasti vročerkvna mladina dandanašnja prepeva. Naj bi le vsi slovenski krčmarji tako ravnali, bilo bi veliko manj razposajenosti, brezpotrebneга krika in tepeža. Dne 28. jul. so v imenu knezovladike prišli preč. g. J. Tutek, kanonik od sv. Lenarta, da se prepričajo, kako smo v krščanskem nauku to leto napredovali. Po sv. meši so g. katehet najpopred izpraševali učence, a potem odrastlo mladino. Vsi so izvrstno od-

*) Ob času dr. Puffa so prišle k sv. Ani po štiri procesije z gg. duhovniki in veliko božjih potnikov. Tako berem v dr. Puffovem nemškem rokopisu, ki popisuje zgodovino sv. Ane na Krembergu. Rokopis je mičen.

govarjali. Zatem so preč. g. kanonik v kratkem govoru polagali na srce otročičem in odrastli mladini nekatere dolžnosti. Dejali so, da letos že 30krat pridejo k sv. Ani in so se prepričali, da so dobro podučeni; izlasti jih veseli to, da tudi odrasli fantje dobro odgovarjajo. Smeti in ljulika se pa itak v vsaki fari nahajajo! Mladini, katera bi pa še lahko prišla k skušnji, položim na srce: da bi večkrat vsaj malo katekizem izprašili, potem bi se ne bilo potreba bati skušnje. Sicer pa odrastle mladine naj ne prevzame le-ta pohvala, pač pa nam naj bode v spodbudo, da še se bomo znanprej bolj učili katekizem, ter drugo leto živahneje odgovarjamo. Konečno so preč. g. kanonik razdelili najmarljivejšim učencem darila, kakor: „Duhovni vrtec“ in „Angeljček“, kateri zadnji je pred kratkim začel pod vrlim uredništvom g. Kržiča v Ljubljani frčati po premilej Sloveniji. Ostali učenci dobili so lepe podobice. Darila so kupili preč. g. Davorin Jurkovič, kaplan, za to se jim v imenu nježne šolske mladine prav prisrčno zahvaljujem, dal Bog, da bi ta čin našel mnogo blagodušnih prijateljev in podpornikov, ker potem potu si najložje pridobi mlado srcece veselje do uka. In res ginilo nas je, kako so se nedolžni otročiči ljubko smehljali, gledajoč lepa darila. izlasti „Angeljčka“ se niso mogli takoj dovolj nagledati! Bog povrni tisočero vsakemu dobrotniku nježne mladine gori v prelepah nebesih! A. V.

Iz Šmarja. (Slov. praznik.) God slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda se je letos pri nas prav slovesno obhajal. Že na predvečer 4. julija odmevalo je veselo trijančenje zvonov pri vseh naših cerkvah, s hriba sv. Roka pa se je med tem strel možnarjev daleč na okrog slovesno razlegal, naznanjujoč častiti god sv. bratov Cirila in Metoda. Ravno tako so tudi o juternem svitu zvonovi in strel ljudstvo prijazno budili ter vabili v cerkev k slovesnemu sv. opravilu. Ob 1/2 6. je bila že cerkev z ljudmi napolnjena, ko stopijo naš občeljubljeni č. g. kaplan A. Aškrc na pridružnico in so v izvrstnem govoru dokazovali velika dela slovanskih apostolov, ter navdušeno priporočali, da in kako naj ju po dolžnosti vsikdar hvaležno častimo. Potem je bila levitirana peta sv. meša, katero so služili preč. gosp. kanonik. Želeti je, da bi se v prihodnje vsako leto god sv. slovanskih blagovestnikov enako slovesno obhajal.

Raznoterosti.

(Razstava cerkvene obleke.) Družba vednega češčenja bo priredila letos očitno razstavo cerkvene obleke dne 25. sept. v Mariborski bogoslovnici. Razstava se bo ob 11. pred-

peldnem slovesno odprla in ostane na ogled pristopna tri dni. Ob enem bodo tudi darovi, ki so za Vatikansko razstavo v Rimu namenjeni, na ogled razpostavljeni. Družbeniki in sploh vsi prijatelji cerkvene oplešave se vljudno vabijo k obilnemu vdeleževanju. Odbor.

(Za družbo vednega češčenja) so podarile naslednje župnije: Sv. Križ pri Ljutomeru 18 fl. Loka 8 fl., Braslovče 15 fl. 20 kr., Ptuj 4 fl. 28 kr., sv. Barbara v Halozah 3 fl. 24 kr., sv. Hema 7 fl., sv. Peter pri Mariboru 9 fl., Kapele pri Brežicah 1 fl. 54 kr.

(Božja pot.) Nadvojvoda Albreht je bil uni mesec na Višarjah. Isti den pa so bili ondi tudi Krški škof, dr. Jožef Kahn in je bil nadvojvoda pri njih sv. maši.

(Mili darovi za veliki altar stolne cerkve v Sarajevu.) Nadžupnija Vuzenica 2 fl. 20 kr., mestna župnija Ptuj 5 fl. in Celje 25 fl. Župnije: Svetinje 1 fl. 20 kr., Žavec 10 fl., sv. Marko pri Ptuj 4 fl. 80 kr., Šmarje 2 fl., Gotovlje 2 fl., Velika nedelja 7 fl. 10 kr., Teharje 9 fl. 51 kr., sv. Hema 2 fl., sv. Lenart pri Laškem 1 fl. 50 kr., Širje 1 fl., Poličane 7 fl. 28 kr., Studenice 7 fl., Črešnjevce 50 kr., Tinje 2 fl. 50 kr., Slov. Bistrica 13 fl. 41 kr., sv. Martin na Pohorju 2 fl., Leskovec 2 fl., sv. Križ pri Ljutomeru 3 fl., sv. Jurij na Ščavnici 4 fl. 50 kr., Makole 6 fl., Pameče 1 fl. 55 kr., Dramlje 3 fl., sv. Florijan na Boču 1 fl., Gornjigrad 5 fl., Ljubno 7 fl. 20 kr., Zavrče 5 fl., Lembah 4 fl., sv. Magdalena v Mariboru 5 fl., sv. Lovrenc v Slov. gor. 3 fl. 15 kr., Središče 1 fl. 54 kr., Stoprce 2 fl. 49 kr., Zgornja Počkva 60 kr., Loka 1 fl. 56 kr., Slov. Gradec 6 fl., Jarenina 9 fl., sv. Ilj v Slov. gor. 7 fl. 20 kr., Spodnja sv. Kungota 3 fl. 20 kr., sv. Jakob v Slov. gor. 2 fl., sv. Jurij na Pesnici 2 fl., Svičina 1 fl.

Darovi za petdesetletnico sv. Očeta Leona XIII.

Župnije: Sv. Janez pri Sp. Dravbergu 5 fl., Dobna 21 fl. 90 kr., Vitanje 11 fl. 50 kr., Sobota 1 fl., sv. Peter 5 fl., Trbovlje 3 fl. 25 kr., sv. Anton na Pohorju 3 fl., Vuhred 6 fl. 15 kr., nadžupnija Vuzenice 3 fl. 75 kr., Julijana pl. Zeidler v Celju 2 fl. (Zbirka kneginje Salm-Spiegel): Šelander Antonija 5 fl., Raner Neža 20 fl., Werl Marija 5 fl., Herič Terezija 25 fl., Hecht Katarina 5 fl., V. V. 5 fl., L. K. 5 fl., Vrinovz Elizabeta 5 fl., pl. Trisse, major 10 fl., Jordan Marija 3 fl., Aulinger Johana 1 fl., Mathes Ana 3 fl., Delalkinja 2 fl., Urek 2 fl., Urh Marjeta 50 kr., Wokaun Julijana 50 kr., L. 3 fl., Neimenovana 10 fl.

Darovi za štipendije zlate meše sv. Očeta.

Župnije: Griže 10 fl. 40 kr., sv. Marjeta pri Laškem 3 fl. 4 kr., sv. Anton v Slov. gor. 50 fl., Širje 1 fl. 35 kr., Kamca 10 fl. 44 kr., Ormuž 10 fl., neimenovani mladenci pri sv. Ani 1 fl., Pradač Krescentia 2 fl., Fetz Karolina 50 kr., mestjani in uradniki v Kozjem 14 fl. (Zbirka kneginje Salm-Spiegel): Kneginja Salm-Spiegel 200 fl., Šelander Antonija 5 fl., Raner Neža 5 fl., Neimenovana 5 fl., Herič Terezija 5 fl., Hecht Katarina 5 fl., Skronanek Alojzija 5 fl., Lenko 1 fl., Neimenovana 1 fl., Neka delalkinja 1 fl. 1 1/2 fl.